

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยนักเรียนชายและหญิง ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ใน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2522 จำนวน 305 คน
 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี และโรงเรียนสุวรณารามวิทยาลัย ทั้งได้แสดงรายละเอียดไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1

โรงเรียน ชน	สุรศักดิ์มนตรี		สุวรณารามวิทยาลัย		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ม.ศ.3	43	25	31	38	137
ม.ศ.4	22	10	15	20	67
ม.ศ.5	27	32	25	17	101
รวม	92	67	71	75	305
รวม	159		146		305

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 305 คนนี้ มีอายุระหว่าง 15 - 19 ปี และมีอายุเฉลี่ย 17.2 ปี

เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. เป็นโรงเรียนรัฐบาล สายสามัญ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 เนื่องจากนักเรียนในระดับนี้จะมีอายุประมาณ 15 - 19 ปี ซึ่งนับเป็นวัยคาบเกี่ยวระหว่างวัยรุ่นตอนต้นและวัยรุ่นตอนปลาย
2. เป็นโรงเรียนสหศึกษา ที่มีการจัดบริการแนะแนว เพื่อพอจะเป็นหลักประกันได้ว่านักเรียนในโรงเรียนนั้นรู้จักและคุ้นเคยกับการปรึกษาขอสมัคร

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. เลือกโรงเรียนที่จะศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยการสำรวจรายชื่อโรงเรียนจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่ามีโรงเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดประมาณ 20 โรงเรียน จากนั้นจึงนำรายชื่อโรงเรียนเหล่านั้นมาทำการจับสลากเป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 โรงเรียน
2. เลือกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) นักเรียนชั้น ม.ศ.3 ม.ศ.4 และ ม.ศ.5 ในอัตรา 2:1:1 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยสุ่มนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมาโรงเรียนละประมาณ 170 คน ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 350 คน แต่มีนักเรียนเพียง 305 คนเท่านั้นที่ส่งแบบสอบถามที่ตอบอย่างสมบูรณ์คืนมายังผู้วิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกนักเรียน 305 คนนี้มาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ดังได้จำแนกไว้ในตารางที่ 1

เครื่องมือ

006790

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับลักษณะบุคคลที่เด็กวัยรุ่นต้องการจะปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะบุคคลที่เด็กวัยรุ่นต้องการจะปรึกษาปัญหานี้ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงลักษณะบุคคล 40 ลักษณะและขอปัญหา 6 ปัญหา ซึ่งได้แก่

1. ปัญหาทางคันจิตใจ
2. ปัญหา เรื่อง เพศและการสมาคม
3. ปัญหาอนาคต อาชีพ และการศึกษา
4. ปัญหาทางบ้านและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
5. ปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อน
6. ปัญหาเกี่ยวกับครูและโรงเรียน (ดูภาคผนวก ก.)

การตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องพิจารณาที่ละปัญหาว่า ถ้าตนประสบกับปัญหานั้น และต้องการที่ปรึกษาแล้ว จะเลือกปรึกษาปัญหาค้างกลาวกับบุคคลที่มีลักษณะเช่นไรใน 40 ลักษณะ ที่กำหนดให้บ้าง โดยผู้ตอบจะเลือกตอบที่ลักษณะก็ได้ในแต่ละปัญหา แต่ต้องตอบทุกปัญหา จึงจะถือว่าแบบสอบถามฉบับนั้นสมบูรณ์ และนำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้ การตอบแบบสอบถามใช้เวลาประมาณ 25 นาที

การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. การรวบรวมปัญหาและลักษณะของบุคคลที่ปรึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจปัญหาของเด็กวัยรุ่นและลักษณะของบุคคลที่เด็กวัยรุ่นจะไปขอคำปรึกษาเมื่อมีปัญหา จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 58 คน ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร 30 คน (ชาย 12 คน หญิง 18 คน) และนักเรียนโรงเรียนประถมทวีธาภิเศก 28 คน (ชาย 15 คน หญิง 13 คน) โดยให้นักเรียนเขียนบอกถึง

(1) ลักษณะปัญหา 8 ปัญหา

(2) ลักษณะของบุคคลที่เขาคองการปรึกษาปัญหาค่าย 15 ลักษณะ

จากนั้นจึงนำคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดนี้มาแจกแจงความถี่โดย

1.1 รวบรวมปัญหาที่มีความถี่สูงเป็น 14 อันดับแรกไว้ นำมาให้คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยนิสิตปริญญาโทปีที่ 2 สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 9 ท่าน พิจารณาเลือกเพียง 8 ปัญหา ซึ่งเห็นว่าเป็นปัญหาที่เด็กวัยรุ่นต้องการคำปรึกษา นำคำตอบที่ได้มาแจกแจงความถี่ และคัดเลือกปัญหาที่มีความถี่สูง 6 อันดับแรกไว้ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

1.2 รวบรวมลักษณะของบุคคลที่เค้ก้วยร่นตองการไปขอคำปรึกษา โดยการนำความดีของแต่ละลักษณะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด มาคำนวณหาค่ามัชฌฐาน (Median) โดยถือเอาความดี 1 ความดี เป็นคะแนน 1 คะแนน และคัดเลือกลักษณะที่มีความดีสูงเหนือค่ามัชฌฐานขึ้นไป สำหรับใช้ในการสร้างข้อความในแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2. การสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

จากการคัดเลือกพบว่า ปัญหาที่มีความดีสูง 6 อันดับแรก ที่คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยคณบดีปริญญโทปีที่ 2 สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 9 ท่าน ได้พิจารณาแล้วว่าเป็นปัญหาที่เค้ก้วยร่นตองการคำปรึกษา ได้แก่

1. ปัญหาทางคานจิตใจ
2. ปัญหาเรื่องเพศและการสมาคม
3. ปัญหาอนาคต อาชีพ และการศึกษา
4. ปัญหาทางบ้านและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
5. ปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อน
6. ปัญหาเกี่ยวกับครูและโรงเรียน

และพบว่าลักษณะที่มีความดีสูงเหนือมัชฌฐาน (Median) ขึ้นไปมี 40 ลักษณะ จึงได้นำปัญหาและลักษณะบุคคลที่พบตามเกณฑ์ดังกล่าวมาสร้างเป็นข้อความในแบบสอบถาม โดยจัดเรียงลำดับลักษณะบุคคลจากความดีสูงไปต่ำ และจัดเรียงลักษณะปัญหาโดยการสุ่มด้วยวิธีจับสลาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์จริงนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้นักเรียนด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และส่งให้นักเรียนโดยผ่านทางผู้บริหารโรงเรียนอีกส่วนหนึ่ง แบบสอบถามที่แจกไปนั้นมีจำนวนทั้งสิ้น 350 ชุด ได้รับคืน 318 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.86 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ 13 ชุด จึงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ได้ในการวิเคราะห์จริง 305 ชุด เป็นของนักเรียนชาย 163 ชุด นักเรียนหญิง 142 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.14 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด การเก็บข้อมูลครั้งนี้ใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ และได้รับความร่วมมืออย่างดีจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อบรรณข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น
ดังนี้

1. นำแบบสอบถามเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์มาแจกแจงความถี่ของค่าตอบทุกคุณลักษณะในแต่ละปัญหา

2. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 40 ตัว สำหรับแต่ละปัญหาโดยใช้สูตรฟี (Phi Coefficient Correlation) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการในการคำนวณดังนี้

2.1 นำความถี่ที่ได้จากข้อ 1 มาบันทึกลงในแบบลงรหัส (coding form) แล้วนำรหัสนั้นไปเจาะลงบัตรคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นสื่อนำข้อมูลเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ IBM ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 40 ตัว ของปัญหาแต่ละคน โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

2.2 นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้จากข้อ 2.1 มาจัดเป็นเมตริกสหสัมพันธ์ (correlation matrix) รวม 6 เมตริก (1 เมตริก สำหรับปัญหา 1 คำน) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ตัวประกอบต่อไป

3. วิเคราะห์ลักษณะของบุคคลที่เกี่วข้องกับการไปขอคำปรึกษาเมื่อมีปัญหา โดยการวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

3.1 นำค่าในเมตริกสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ได้จากข้อ 2.2 มาบันทึกลงในแบบลงรหัส (coding form) หลังจากนั้นจึงนำรหัสไปเจาะลงบัตรคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นสื่อนำข้อมูลเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ IBM ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการวิเคราะห์ตัวประกอบโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

3.2 สกัดตัวประกอบด้วยวิธีตัวประกอบสำคัญ พร้อมทั้งทำซ้ำ (Principal Factor with Iterations)

3.3 หมุนแกนตัวประกอบที่สกัดได้แบบออร์โธกอนอล (orthogonal) เพื่อให้ได้ตัวประกอบที่เป็นอิสระด้วยวิธีเวริแมกซ์ (Varimax Rotation) ซึ่งทำให้ความแปรปรวนรวม

มากที่สุด ได้จำนวนตัวประกอบน้อย แต่มีความหมายทางจิตวิทยา¹

3.4 นำผลที่ได้ไปแปลผล

¹จินตนา มาพวง, "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขา
สังคมศาสตร์," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า 38.